

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Honori[i] Reggi[i] Kemnathensis De Statu Ecclesiae Britannicae Hodierno, Liber Commentarius

Horn, Georg

Dantisci, 1647

De Erastianis, sive Colemannianis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34026

nem vocent; omnia hæc novum lumen sunt. Multos simulatio sefellit. Nam illi Independentes, qui olim sub Episcopis zelosissimi fuerunt contra errores devios ab Orthodoxia, nunc inter tot monstrosos errores silent, ut Burtonus, qui tantum contra Presbyterianos calet, cætera frigidus. Ex omnibus Independentibus, *inquit Th. Edoardus*, unum tantum novi, qui se sectariis opponat. His ita pensis, facile creditur, quod idem author inquit, corruptiones hodiernas in tantum excedere tempora Episcoporum, in quantum Oceanus Britannicus Rhenum.

De Erastianis, sive Colemannianis.

Sicut frequenter fieri solet, ut duobus de præda litigantibus tertius eam utrique eripiat; ita etiam Ecclesiis Anglicanis accidit. Nam cum inde Presbyteriani, hinc Independentes, pro suo quisque contenderent regimine; factum est ut interea florentissimas Ecclesias hæreticorum & schismaticorum lues devastaret; atque insuper tertia factio utrisque omnia eriperet. Idque ab *Erastianis* factum est, quam factionem *Politici* excitarunt, ejus ope Regimen, de quo velut Achilleis armis, infensissimo animo certabatur, sibi solis vindicaturi. *De origine* hujus sectæ antequam agam, operæ pretium erit, paucis ipsum *Erastum*, primum conditorem tertiæ hujus factionis quæ nunc Angliam exercet; & quibus ad errorem illum actus fuerit furiis, con-
tueri. Idque *ex Historia Ecclesiæ Palatinæ*, quam Cl. Theol. *Henricus Altingus* olim concionavit. Sic igitur ille inquit: Circa A. C. 1565 nata est Heidelbergæ controversia de gubernatione Ecclesiæ, imprimis verò de Excommunicatione. Cum enim ejus usus adhuc omissus esset, *C. Olevianus* perpetuo urgebat, ut ad exemplar Ecclesiæ Genevensis disciplina quoque institueretur. Resistebant huic con-
tui

tui inprimis *Christophorus Probus* Cancellarius, *Thomas Erasmus* Medicus & Senator Ecclesiasticus, & *Adamus Neuserus* Pastor ad D. Petri, qui totam hanc gubernandi rationem ut tyrannicam improbabant: Inprimis *Erastum* eo consilio ductum putant, quod cum *Helvetius* esset, nihil ab *Helvetiis* diversi in *Palatinum* introducendum putarit. His initiis paulatim animi alienati. Interea *Heidelbergam* venit *Guilh. Witherus* Anglus, gradum *Theologiæ* petens; & in *Thesibus* suis XI ac XII de *Disciplina Ecclesiastica* egit. De his 10 *Junii* placidè disputatum est. Cum solveretur conventus, *Erastus* & *Neuserus* se gravia contra illam materiam habere dixerunt. In eorum gratiam *Disputatio* 12 *Junii* à *P. Boquino* repetita. *Disputatum* est acriter, absque tamen convicio. Cumque discedendum esset, *Neuserus* dixit: *Se doctrinam hanc oppugnasse tanquam falsam, & verbo Dei repugnantem.* Tum *Erastus* & *Neuserus* magis magisque se aperuerunt, & controversiam hanc ubique scripto ac voce propugnarunt. Inprimis *Erastus* prolixè contra disciplinam scripsit, asserens eam nec in *V.* nec in *N. T.* fundatam; adeoque neminem *Ecclesiã* excludendum, nisi constet eum in doctrinã errare fundamentaliter. Apud exteros quoque conquestus est disciplinam tyrannicam in *Eccles.* invehi. Mox detectum fuit *Neuserum* *Arianismo* & *Turcismo* obstrictum, ac cum aliis ipse *Erastus* suspectabatur: qui propterea per annos complures sacrã communionem fuit abstentus; donec editã confessione ostenderet, se tantum controversiæ disciplinariæ implicatum fuisse; & ita *Ecclesiæ Dei* reconciliatus fuit anno 1566; & anno 1570 institutum est *Presbyterium* virorum gravium ex aula, *Academia* & urbe, qui præessent *Inspectioni Ecclesiæ* & disciplinam moderarentur. Hæc ille.

Cum igitur contentiones tam acres essent inter duas priores factiones *Independentium* & *Presbyterianorum*, tertia

à Politicis excitata fuit ambiguo consilio. Quidam *Colemannus*, Pastor Londinensis, videns paratos novaturientibus sectatores, & instinctu Politicorum, tertiam viam regiminis Ecclesiastici aperuit, ex *Erasti* lacunis haustam. Is vanâ prurigne motus, sparfit in concione ad Parlamentum habitâ, prima semina *Erastianismi*, & regimen Ecclesiæ Magistratui dedit, qui per *Interimisticos Commissarios* Ecclesiam gubernaret. Religiosissimos quoque Scotorum delegatos eâ calumniâ adpersit, quod causa sint dissidiorum in synodo, & Nationalem determinationem secum attulerint. Ex horum numero se ipsi opposuit *G. Gillespy*, Minister Edinburgensis, cujus contra *Colemanni* maledicas ineptias eruditæ exstant dissertationes, quibus omnem *Erastiani* commenti iniquitatem aperuit. Post eum celeberrimus *Samuel Rutherfordius* ex professo *Erastianismum*, & quicquid pro eo tum ipse *Erastus*, tum *Colemannus* & alii, in Angliâ attulerunt, refutavit. *Mysterium* sectæ hujus est, quod omne regimen Ecclesiæ ad Magistratus civile arbitrium defert; & Ecclesiam in miserrimum servitutis genus conjicit. Cæterum quanquam & synodus & pii quique in Angliâ se huic intemperiei opponerent, tamen Politicorum consilia prævaluerunt; & *Erastianum* Ecclesiæ regimen stabilitum, quod *Commissarii Politici*, genus hominum Ecclesiis semper infestissimum & inutile, exercerent. Qui exinde motus animorum secuti sint, & suprâ dictum est, & Angliâ sensit. Nec evulgata *Declaratio* quicquam profuit, sed acrius omnino animos offendit. *Independentes* in sinu gaudebant, quasi exarmatis illo decreto *Presbyteriis*, in salvo omnia essent; cum tamen ipsorum quoque *Independens* regimen, illo decreto, manifestè sublatum esset.